

CODI : 3020 - HISTÒRIA GENERAL DE LA COMUNICACIÓ

PROF.: ENRIC MARÍN I OTTO
Llic. en Ciències de la Informació
(Periodisme), 1978.

DEPARTAMENT DE PERIODISME

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS:

1. "La historia de la prensa en el ámbito global de la historia de la comunicación social" a BARRÈRE, Bernard et alii: *Metodología de la historia de la prensa española*. Madrid, Siglo XXI, 1982, pàg. 318-324.
2. "La conformació històrica del discurs periodístic de masses a Catalunya al llarg del primer terç del segle XX", a *La prensa de los siglos XIX y XX*. Universidad del País Vasco, 1986.
3. *El regne del subjecte, Per una teoria materialista de la comunicació social*. Barcelona, El Llamp, 1987.

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

1. Director adjunt d'*Europa de les Nacions*. Revista del moviment nacionalitari europeu, publicació periòdica editada pel Centre Internacional Escarré per a les Minories Etniques i les Nacions (CIEMEN), des de 1987.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

Proporcionar una perspectiva històrica en l'estudi de les formes socials de producció comunicativa, amb l'objectiu prioritari d'analitzar la gènesis històrica de la societat de comunicació de masses.

TEMARI

Tota societat pot ésser analitzada des de la perspectiva de la producció, distribució i apropiació-consum d'unitats culturals significants. L'intent d'entendre un ecosistema comunicatiu històricament determinat (dinàmic i internament contradictori) no pot limitar-se a la descripció dels missatges que circulen pel cos social.

En la producció de la vida social, els subjectes històrics estableixen un conjunt complex de processos, mecanismes i relacions socials, mitjançant els quals, conformen, codifiquen i expressen el seu coneixement de la realitat, i desenvolupen formes determinades de consciència. A aquest espai social, elaborat i reproduït per/en el conjunt de l'activitat humana, agitat per tota mena de tensions i conflictes, l'anomenem comunicació social.

La història de la comunicació s'ocupa de l'evolució de les diverses formes com les societats han resolt i resolen la funció social de fer possible l'aprehensió sistemàtica de la realitat (natural i social) per part dels subjectes humans, així com l'elaboració de representacions d'aquesta realitat.

Així doncs, la història de la comunicació es basteix com una

- comunicativa. Màquines fonedores de tipus i increment de les tirades a la premsa escrita. Telefonia i increment de les tirades a la premsa escrita. Telefonia i telegrafia. Conductisme i publicitat: l'especificitat del llenguatge publicitari. L'inici de l'era de l'automòbil. El turisme. La divulgació de la cambra fotogràfica. El teatre i el naixement del Cinema. Esport i espectacle. Els primers còmics moderns.
9. *L'hegemonia mundial dels estats industrials.*
 La cultura occidental: eurocentrisme i cosmopolitisme. Organització internacional de la comunicació: de l'hegemonia britànica a la nord-americana. Cultura de masses i mites "made in USA": l'"american way of life". Cinema i discurs històric. La indústria del disc. La moda. El disseny industrial. L'època daurada de la premsa escrita. La ràdio i la propaganda política de masses. Crisi de la democràcia liberal: moviment obrer, reforçament dels aparells coercitius de l'estat i comunicació de masses persuasiva. Tres models d'utilització de l'aparell de comunicació de masses per part de l'estat: USA, URSS i l'Alemanya nazi.
10. *Guerra freda, política de blocs i armamentisme.*
 Cibernètica i indústria electrònica. Les corporacions transnacionals. Els desequilibris estructurals del nou ordre mundial de la comunicació. La crisi de la premsa escrita i la cultura de la imatge. La televisió i els satèl·lits de comunicació. Publicitat i llenguatge: l'ordre simbòlic i el subconscient col·lectiu. Consumisme i turisme. Costums i subcultures en la "Societat opulenta". Autoritarisme estatal i control social. Espectacularització de la vida i de la política. De la cultura "underground" a les ràdios lliures. El mercat mundial de la comunicació. El contradictori resorgiment de les cultures nacionals colonitzades. Les noves tecnologies comunicatives i les utopies de futur.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- ALBERT, P. i TERROU, F.: *Histoire de la presse*. París, PUF, 2a. ed., 1974.
- BARRACLOUGH, Geoffrey: *Introducció a la història contemporània*. Barcelona, Edicions 62, 1966.
- BRNJAMIN, W.: *Discursos interrumpidos I*. Madrid, Taurus, 1973.
- BOYCE, G.; CURRAN, J.; i WINGATE, P.: *Newspaper history. From the seventeenth century to the present day*. Londres, Constable, 1978.
- BUXÓ REY, Maria Jesús: *Antropología lingüística*. "Cuadernos A de Antropología", núm. 5, Barcelona, Antrophos, 1983.
- CURRAN, J.; GUREVITCH, M.; i WOLLACOT, J.: *Sociedad y comunicación de masas*. México, FCE.
- DE FLEUR, M.L i BALL-ROKEACH, S.J.: *Teorías de la comunicación de masas*. Barcelona, Paidós, 2a. ed., 1986.
- DUBY, Georges: *Historia social e ideologías de las sociedades*. Barcelona, Anagrama, 1976.
- FONTANA, Josep: *Historia: Análisis del pasado y proyecto social*. Barcelona, Crítica, 1982.
- HALL, Edward T.: *Más allá de la cultura*. Barcelona, Gustavo Gili, 1978.

- HAMELINK, Cees J.: *La aldea transnacional. El papel de los trusts en la comunicación mundial*. Barcelona, Gustavo Gili, 1981.
- HAUSER, Arnold: *Historia social de la literatura y del arte*. Madrid, Guadarrama, 2a. ed., 1982.
- HOBBSAWN, Eric J.: *La era del capitalismo*. Barcelona, Labor, 3a. ed., 1987.
- HOBBSAWN, Eric J.: *Las revoluciones burguesas*. Barcelona, Labor, 1a. ed., 1987.
- MARÍN, Enric i TRESSERRAS Joan Manel: *El regne del subjecte*. Barcelona, El Llamp, 1987.
- McBRIDE, Sean(ed.): *Un solo mundo, muchas voces. Comunicación e información en nuestro tiempo*. México, Unesco/FCE, 1980.
- MCLUHAN, Marshall: *La Galaxia Gutenberg*. Barcelona, Edicions 62, 1973.
- RAMÍREZ, Juan Antonio: *Medios de masas e historia del arte*. Madrid, Cátedra, 2a. ed., 1982.
- ROSTITI, Franco: *Historia y teoría de la cultura de masas*. Barcelona, Gustavo Gili, 1980.
- ROSSI-LANDI, Ferruccio: *El lenguaje como trabajo y como comercio*. Buenos Aires, Alonso, 1975.
- ROSSI-LANDI, Ferruccio et alii: *Semiótica y praxis*. Barcelona, A. Redondo, 1973.
- SÁNCHEZ GUZMÁN, J.R.: *Breve historia de la publicidad*. 2a. ed., Madrid, Forja, 1982.
- SHUWER, Ph.: *Histoire de la publicité*. Lausana, Editions Rencontre, 1965.
- THOMPSON, Edward: *Tradición, revuelta y conciencia de clase*. Barcelona, Crítica, 2a. ed., 1984.
- VÁZQUEZ MONTALBÁN, Manuel: *Historia y comunicación social*. Madrid, Alianza, 1985.
- WEILL, G.: *El periódico. Orígenes, función y evolución de la prensa periódica*. México, UTESA, 1962.
- WILLIAMS, Raymond L.: *Cultura. Sociología de la comunicación y del arte*. Barcelona, Paidós, 1982.
- WILLIAMS, Raymond L.: *Los medios de comunicación social*. Barcelona, Península, 3a. ed., 1978.

Al llarg del curs es proporcionen llistats bibliogràfics específics per a cada període, així com material documental divers.

AVALUACIÓ

Les evaluacions s'efectuaran a partir d'exàmens (dos parciais i/o final). El calendari de les proves d'avaluació s'establirà en començar el curs.